

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie

Biuro Karier i Projektów

Stypendia motywacyjne na kierunkach zamawianych

Raport z badań

Tarnów, 2012

Wstęp

Od października 2009 r. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach Poddziałania 4.1.2 „Zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki dofinansowuje tzw. „Kierunki zamawiane”.

Działanie to ma na celu zwiększenie popularności kierunków matematycznych, przyrodniczych i technicznych, a przez to zapewnienie pracodawcom wystarczającej liczby absolwentów przygotowanych do pracy w wybranych sektorach gospodarki. MNiSW, a obecnie NCBiR realizuje założenia programu poprzez zachęty materialne dla studentów w postaci stypendiów, programy stażowe, programy wyrównawcze z przedmiotów ścisłych oraz poprzez zastosowanie narzędzi służących uatrakcyjnieniu zajęć dydaktycznych.

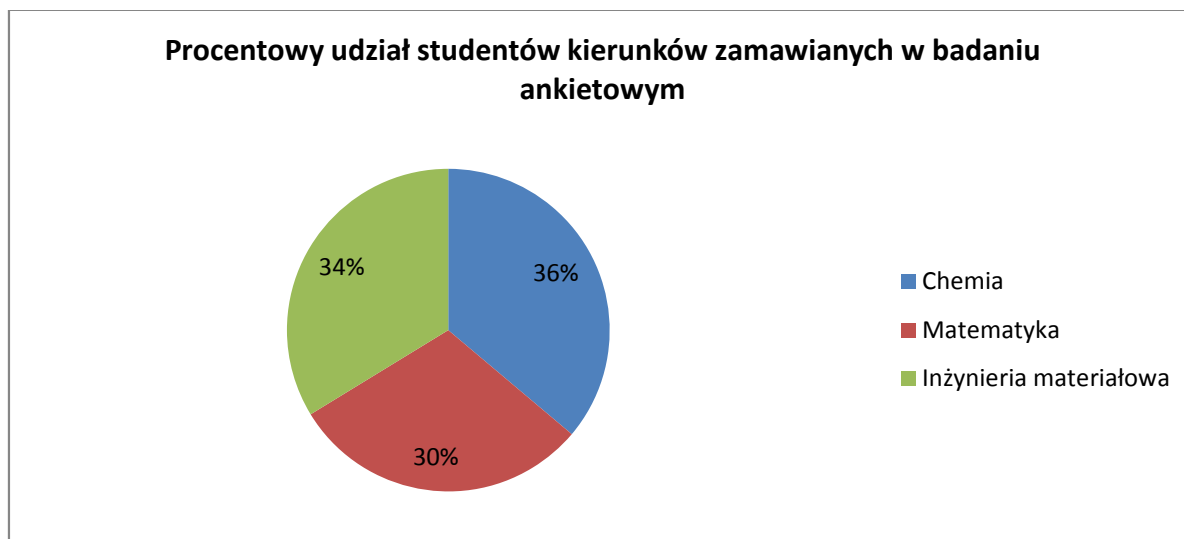
Pracownicy Biura Karier i Projektów PWSZ w Tarnowie w ramach przygotowań do aplikowania po kolejne dotacje na kierunki zamawiane przeprowadzili badania ankietowe mające na celu zweryfikowanie na ile istotnym czynnikiem przy podejmowaniu

i kontynuowaniu nauki na kierunkach zamawianych są stypendia motywacyjne.

Badania prowadzone były wśród studentów trzeciego roku kierunków zamawianych (chemia, matematyka, inżynieria materiałowa) realizowanych przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Tarnowie oraz wśród studentów kierunków, które znajdują się na liście kierunków zamawianych (I i II rok chemii, inżynierii materiałowej i matematyki oraz I, II i III rok informatyki i ochrony środowiska).

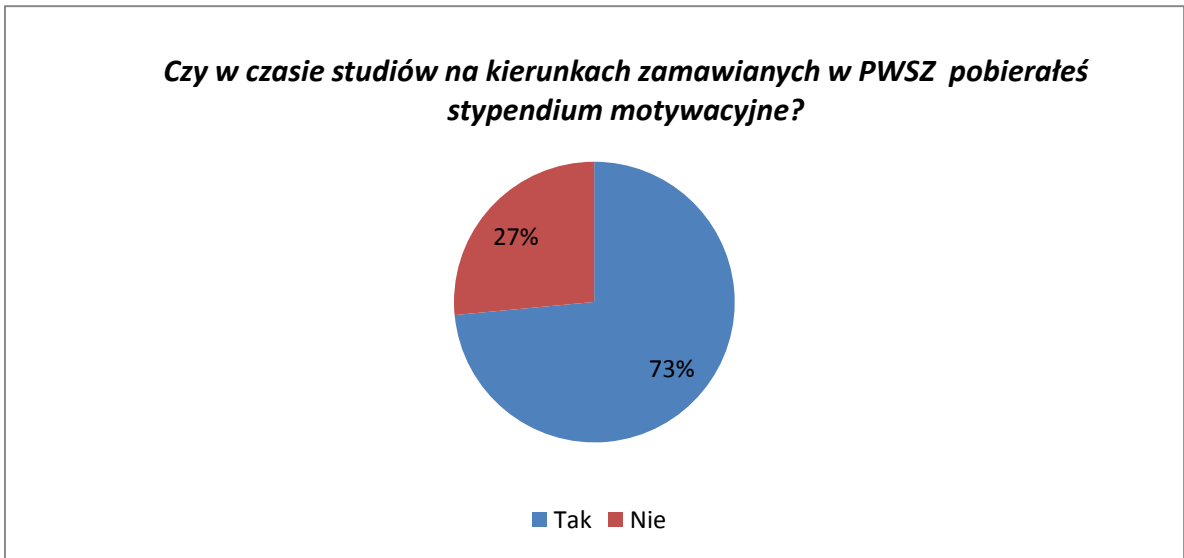
I. Badania wśród studentów kierunków zamawianych.

W badaniu wzięło udział 83 studentów realizujących kształcenie na kierunkach zamawianych, wśród których 30 osób to studenci chemii stosowanej (36% ogółu badanych), 25 - studenci matematyki (30% ankietowanych) i 28 – studenci inżynierii materiałowej (34%) (wykres 1).

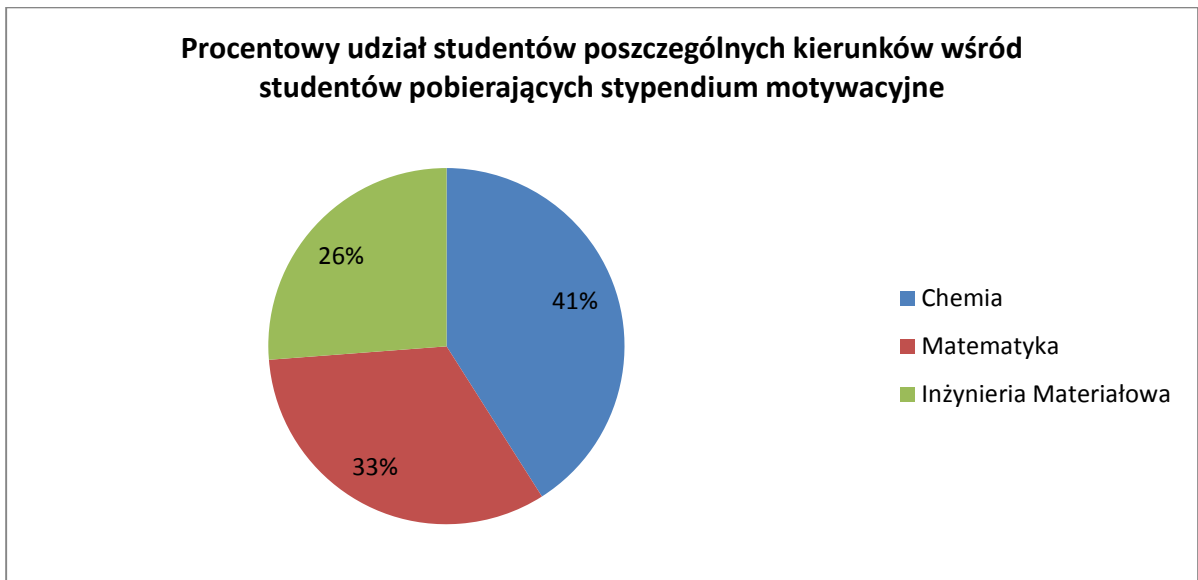

Wykres 1. Procentowy udział studentów- kierunków zamawianych w badaniu ankietowym.

Pierwsze pytanie dotyczyło otrzymywania stypendium motywacyjnego, 73% badanych w trakcie studiów na kierunku zamawianym w PWSZ pobierało ww. stypendium (wykres 2), przy czym najwięcej takich osób było na kierunku chemia (41% ankietowanych pobierających stypendium) a najmniej na kierunku inżynieria materiałowa (26%) (wykres 3).

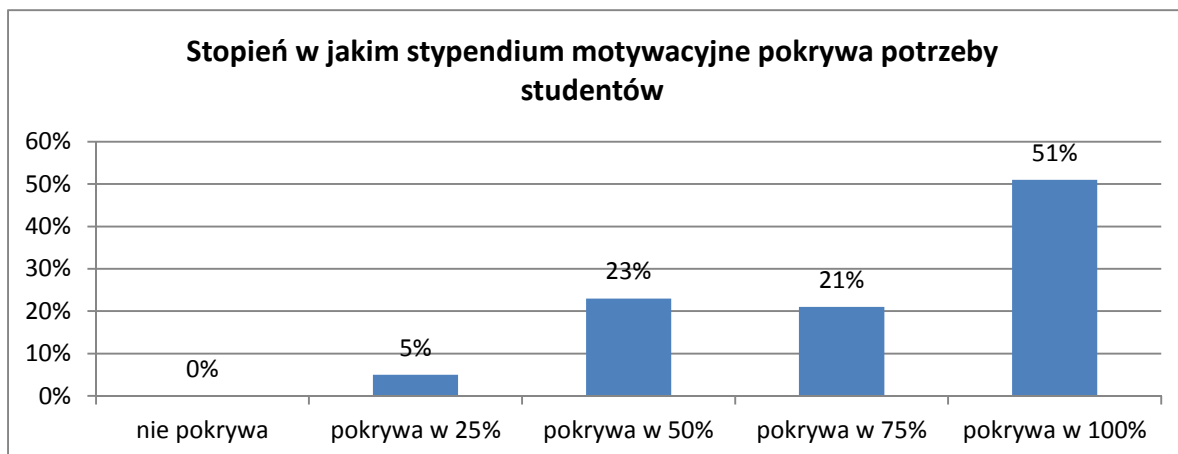
Wykres 2. Czy w czasie studiów na kierunkach zamawianych PWSZ pobierałeś stypendium motywacyjne?

Wykres 3. Procentowy udział studentów poszczególnych kierunków wśród studentów pobierających stypendium motywacyjne.

Na kolejne cztery pytania odpowiedzi udzielały tylko osoby, które pobierały stypendium motywacyjne.

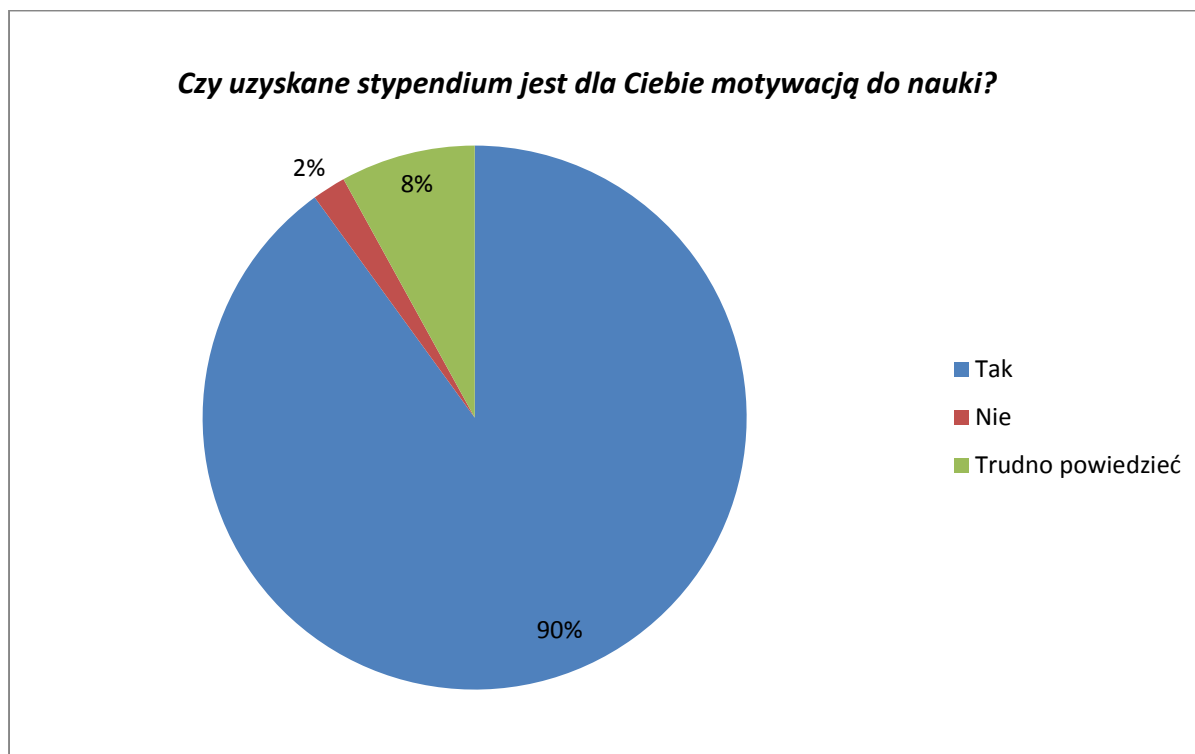
Na początek poproszono ankietowanych o ocenienie w jakim stopniu pobierane stypendium pokrywa ich potrzeby. I tak, 51% osób otrzymujących stypendium wskazało, że pokrywa ono ich potrzeby całkowicie, 21% ankietowanych wskazało, że stypendium pokrywa ich potrzeby w 75%, 23% wybrało odpowiedź „pokrywa w 50%”, 5% badanych przyznało, że otrzymywane stypendium pokrywa ich potrzeby tylko w niewielkim stopniu (w 25%)(wykres 4).

Wykres 4. Stopień w jakim stypendium motywacyjne pokrywa potrzeby studentów.

W odpowiedzi na kolejne pytanie „Czy środki otrzymane w ramach stypendium umożliwiły Ci zakup pomocy dydaktycznych niezbędnych do zdobywania wiedzy i rozwoju zainteresowań?” **92%** ankietowanych wybrało odpowiedź „**tak**”.

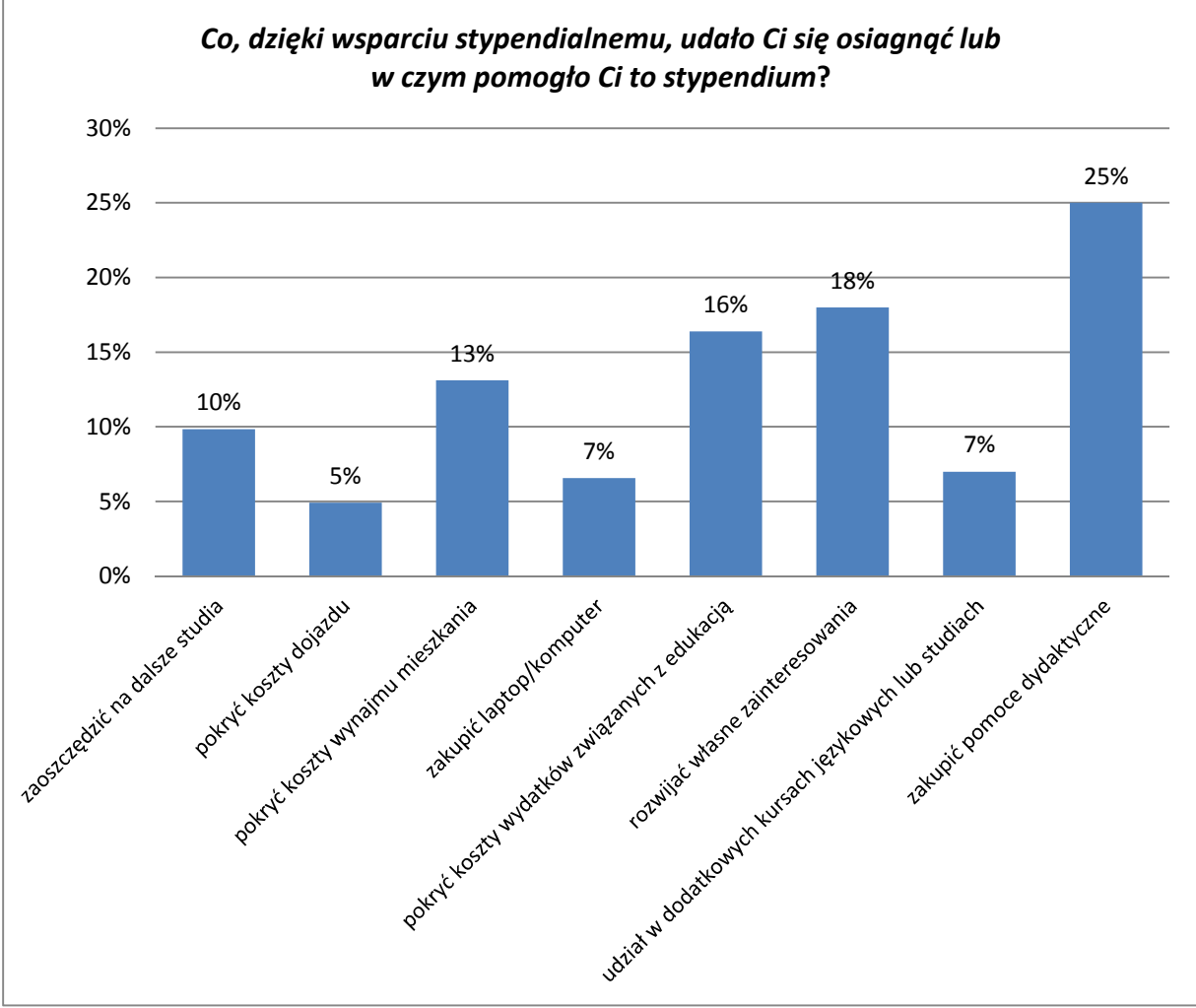
W następnym pytaniu „Czy uzyskane stypendium jest dla Ciebie motywacją do dalszej nauki i rozwoju?” **90%** ankietowanych przyznało, że stypendium **jest** dla nich motywacją, tylko **2%** nie zgodziło się z tym stwierdzeniem, a pozostałe **8%** ankietowanych wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć” (wykres 5).

Wykres 5. Odesetek osób, dla których uzyskane stypendium jest motywacją do dalszej nauki.

Kolejne pytanie było pytaniem otwartym, w którym poproszono ankietowanych o odpowiedź na pytanie „Co, dzięki wsparciu stypendialnemu udało Ci się osiągnąć lub w czym pomogło Ci stypendium?” Studenci najczęściej przyznawali, że dzięki stypendium udało im się:

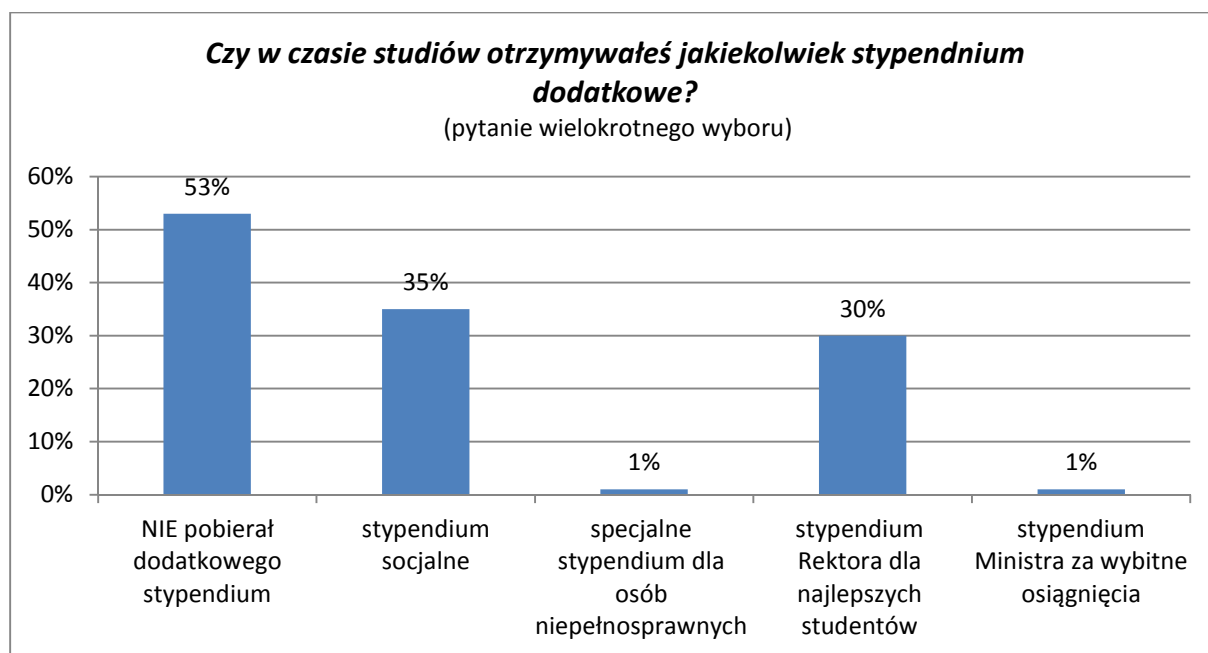
- ✓ pokryć koszty wydatków związanych z edukacją (16%), wynajmem mieszkania (13%) i dojazdami (5%);
- ✓ zakupić pomoce dydaktyczne (25%) i komputer/laptop (7%);
- ✓ zaoszczędzić na dalsze studia (10%);
- ✓ rozwijać własne zainteresowania (w tym pokryć koszty wyjazdów poszerzających ich zainteresowania) (18%)
- ✓ sfinansować dodatkowe kursy, szkolenia a także czesne na drugim kierunku studiów (7%).

Wykres 6. Odpowiedzi ankietowanych dot. tego, co udało im się osiągnąć lub w czym pomogło im otrzymywane stypendium.

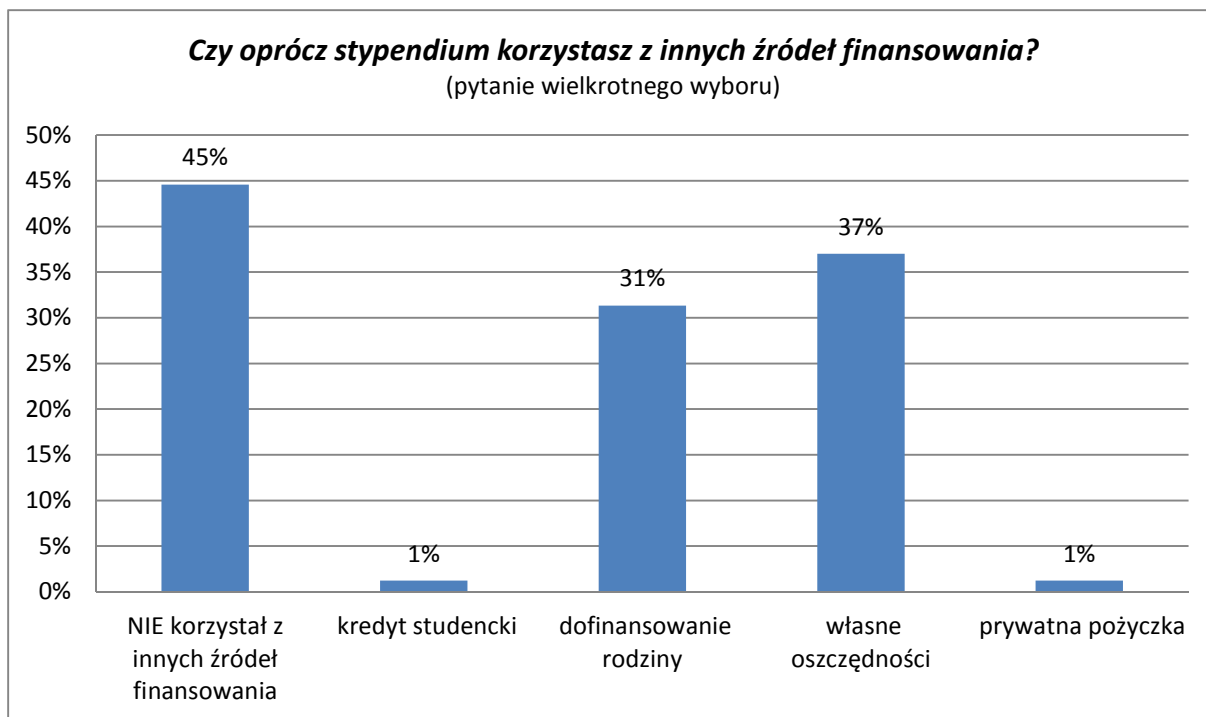
Kolejną grupą pytań były pytania skierowane do wszystkich studentów kierunków zamawianych finansowanych w ramach funduszy unijnych.

W pierwszym z nich studenci odpowiadali na pytanie „Czy w czasie studiów otrzymywałeś jakiegolwiek stypendium dodatkowe?” I tak 53% wszystkich respondentów nie pobierało dodatkowego stypendium, 35% badanych otrzymywało stypendium socjalne, 30% ankietowanych otrzymywało stypendium rektora dla najlepszych studentów, zaś 1% badanych otrzymywał stypendium Ministra za wybitne osiągnięcia, 1% ankietowanych pobierało stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych (wykres 7).

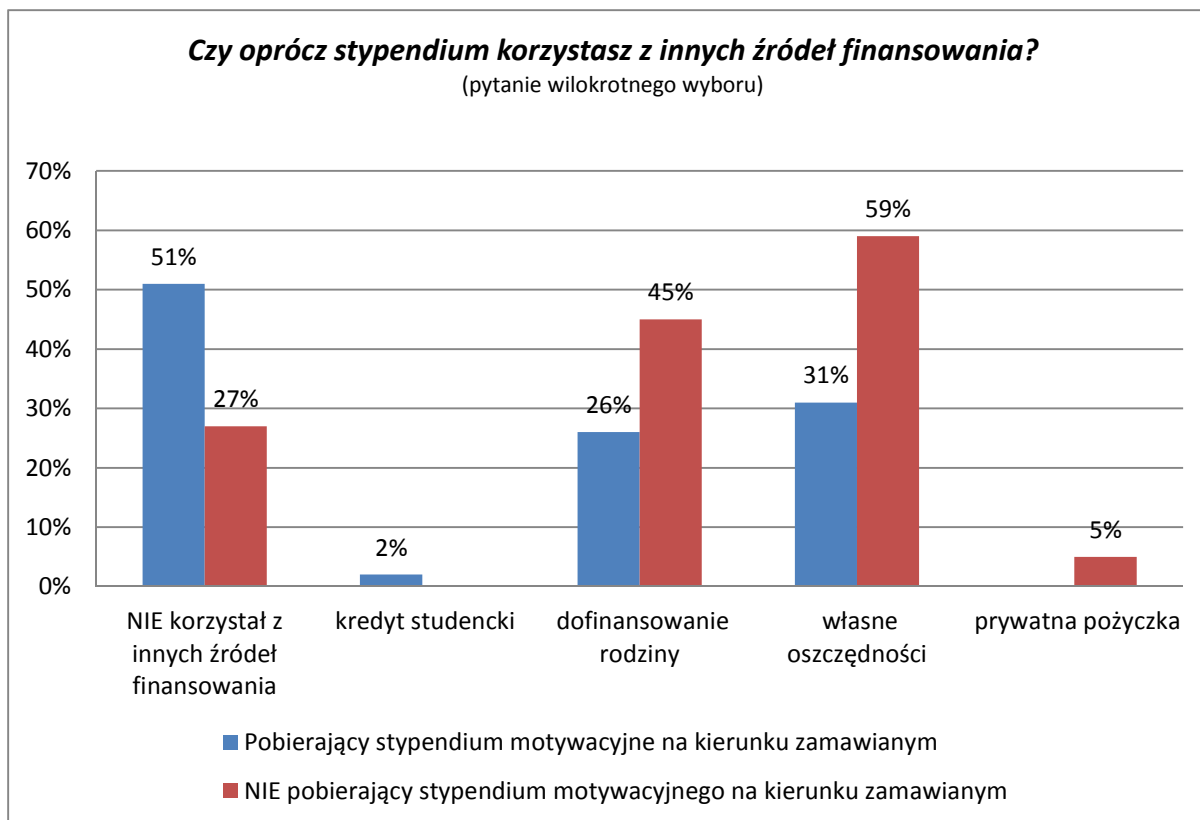
Wykres 7. Stypendium dodatkowe.

Na pytanie „Czy oprócz stypendium korzystasz z innych źródeł finansowania?” 45% ankietowanych wybrało odpowiedź „nie”; 31% studentów zaznaczyło, że otrzymuje dofinansowanie od rodziny, 37% korzysta ze swoich własnych oszczędności (w tym praca i udzielanie korepetycji), studenci wskazywali również odpowiedzi takie jak: kredyt studencki (1%) i prywatna pożyczka (1%) (wykres 8).

Wykres 8. Inne źródła finansowania.

Wśród studentów pobierających stypendium motywacyjne na kierunku zamawianym 51% z nich nie korzysta z innych źródeł finansowania; natomiast w grupie osób nie pobierających owego stypendium odsetek osób niekorzystających z dodatkowych źródeł finansowania to 27%. Ponadto procent osób korzystających z dofinansowania rodziny, własnych oszczędności i osób pracujących jest wyższy w przypadku osób nie pobierających stypendium motywacyjnego. (wykres 9).

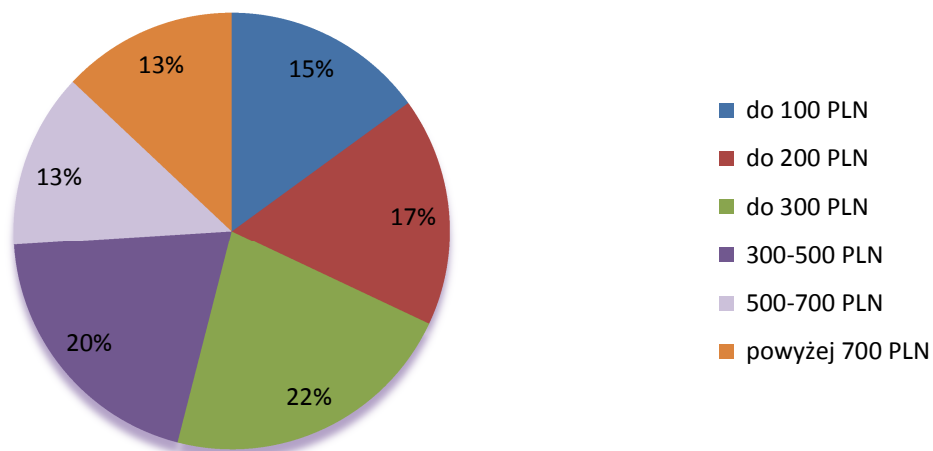

Wykres 9. Inne źródła finansowania – uwzględniając podział na studentów pobierających stypendium motywacyjne i tych, którzy nie otrzymują ww. stypendium.

Dla uszczegółowienia powyższego pytania zapytano o rząd wielkości dodatkowych środków otrzymywanych przez studentów (w skali miesiąca) oraz o koszty ponoszone podczas studiowania.

Odpowiedzi na pierwsze z tych pytań kształtują się następująco: 15% badanych otrzymuje dofinansowanie w wysokości do 100zł, 17% ankietowanych otrzymuje dodatkowo od 100 do 200zł, 22% respondentów stwierdziło, że ich dodatkowe dochody oscylują w przedziale 200-300zł, 20% badanych wybrało przedział kwotowy od 300 do 500zł, 13% studentów wybrało odpowiedź „500-700zł” i tyle samo respondentów zaznaczyło odpowiedź „powyżej 700zł”.

Wartość dodatkowych środków finansowych w skali miesiąca

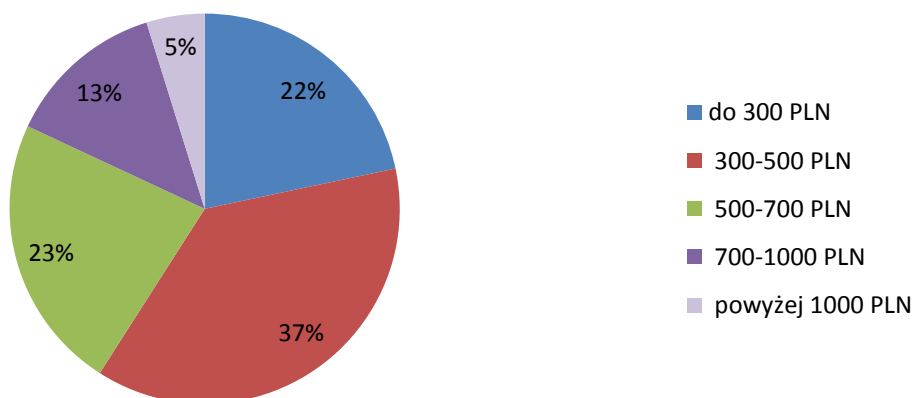

9

Wykres 10. Wartość dodatkowych środków w skali miesiąca.

Odpowiedzi na pytanie o średnie koszty miesięczne ponoszone w czasie studiów w PWSZ kształtują się następująco: 37% badanych wybrało odpowiedź „300-500zł”, osób które wskazały przedział 500-700zł było 23%, zaś tych, którzy przyznali, że ich koszty mieszczą się w kwocie do 300zł było 22%, 13% ankietowanych wybrało przedział od 700 do 1000 zł, a 5% wszystkich badanych wskazało, że koszty te przekraczają 1000zł.

Łączna wysokość kosztów ponoszonych w czasie studiowania w PWSZ

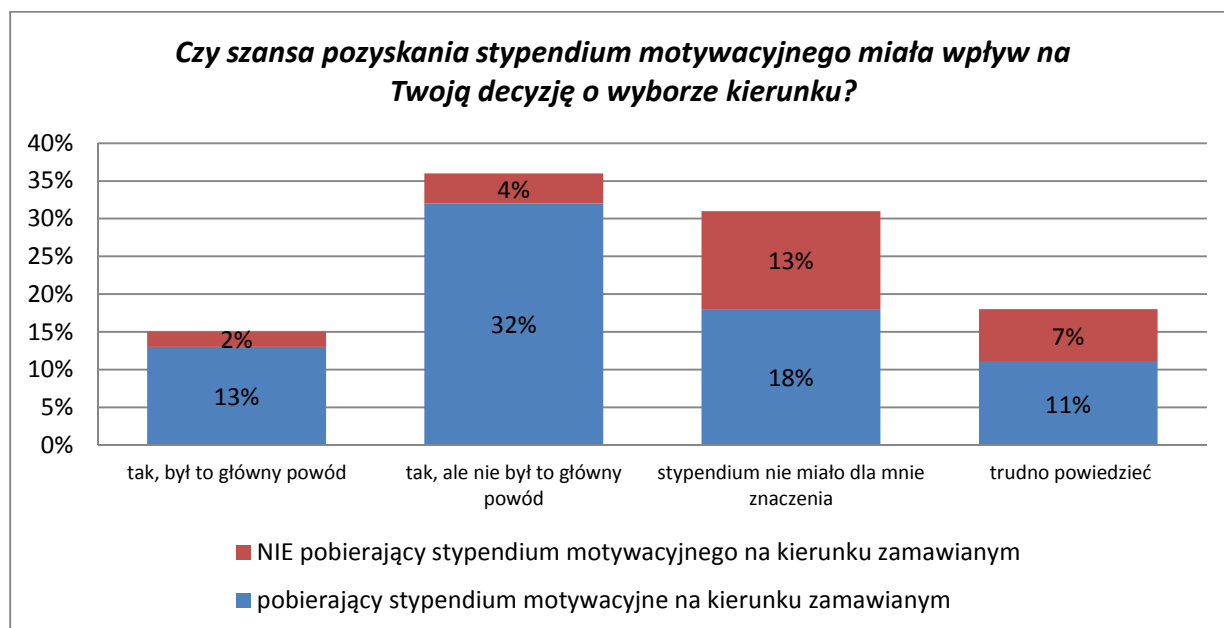
Wykres 11. Koszty ponoszone w czasie studiowania w PWSZ.

Ostatnie pytanie dotyczyło wpływu możliwości pozyskania stypendium motywacyjnego na decyzję o podjęciu kształcenia na zamawianym kierunku studiów. I tak, 15% badanych przyznało, że był to główny powód, 36% ankietowanych stwierdziło, że stypendium miało wpływ na ich decyzję, jednak nie był to główny powód, dla 31% studentów stypendium nie miało żadnego znaczenia, natomiast 18% badanych zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wykres 12. Stypendium motywacyjne na kierunku zamawianym a decyzja o wyborze kierunku.

Poniższy wykres prezentuje procentowy udział odpowiedzi z podziałem na osoby pobierające stypendium motywacyjne i takie, które tego stypendium nie otrzymywały.

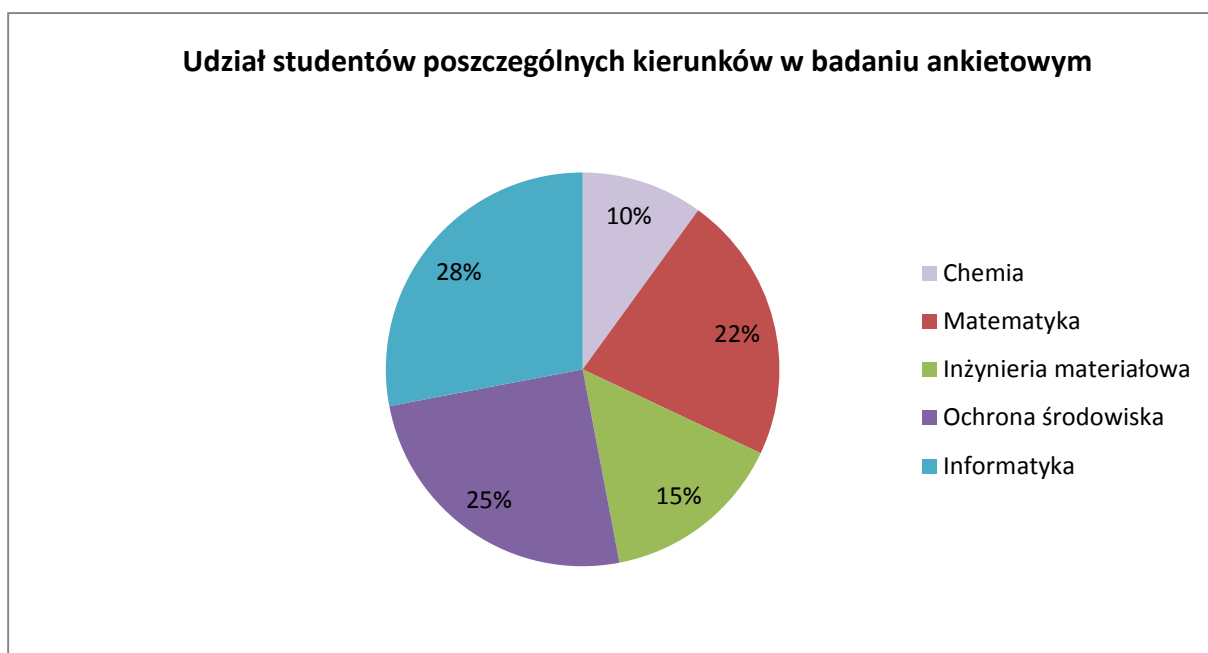
Wykres 13. Stypendium motywacyjne na kierunku zamawianym a decyzja o wyborze kierunku – uwzględniając podział na osoby otrzymujące i nieotrzymujące ww. stypendium.

II. Badania prowadzone wśród studentów chemii, informatyki, inżynierii materiałowej, matematyki i ochrony środowiska.

W drugiej części raportu przedstawione są wyniki badania, które zostało przeprowadzone wśród studentów I i II roku na kierunkach: chemia, matematyka, inżynieria materiałowa oraz studentów I, II i III roku ochrony środowiska i informatyki.

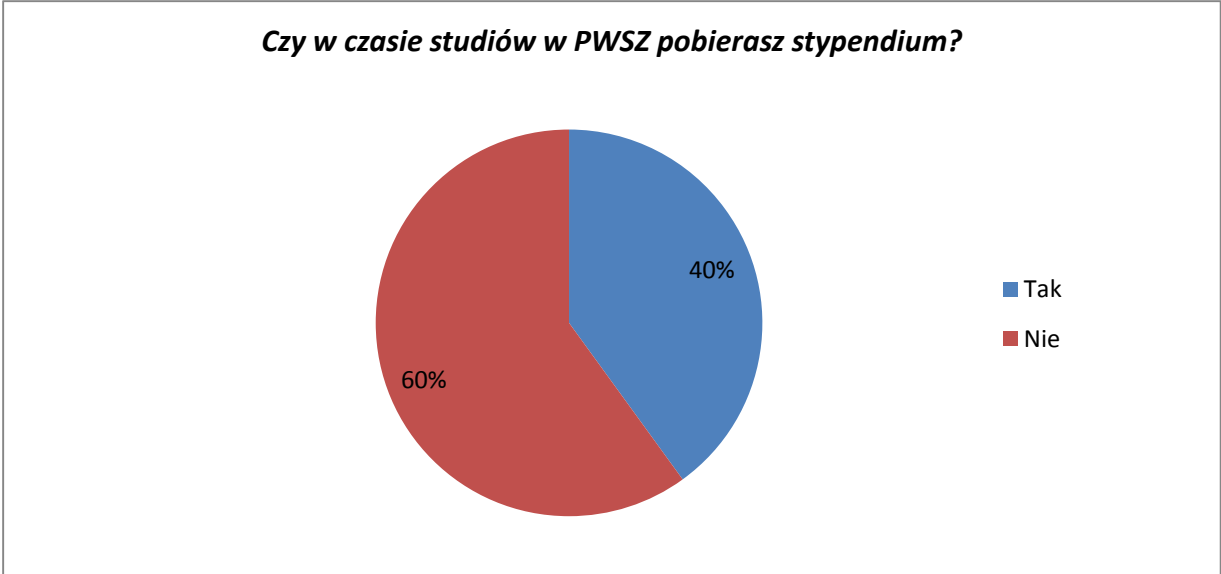
Ankiety przeprowadzono wśród 378 studentów, wśród których 37 osób to studenci chemii stosowanej (10% ogółu badanych), 83 - studenci matematyki (22% ankietowanych), 55 – studenci inżynierii materiałowej (15%), 96 – studenci ochrony środowiska (25%) i 107 – studenci informatyki (28%).

11

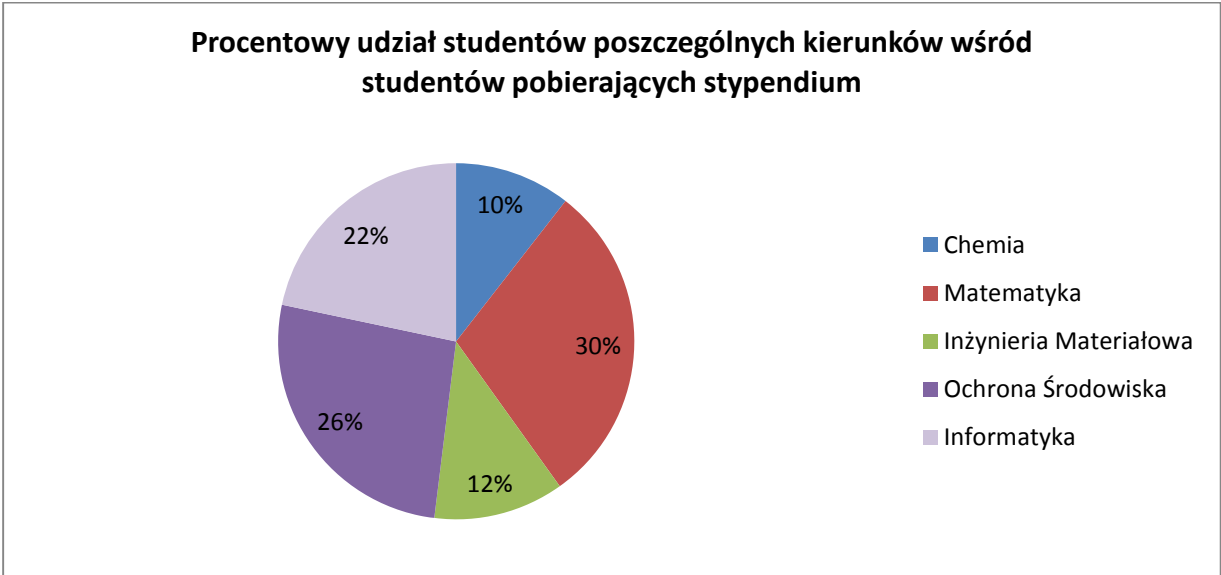

Wykres 14. Udział studentów poszczególnych kierunków w badaniu ankietowym.

40% wszystkich badanych odpowiedziało, że w czasie studiów pobiera stypendium, (wykres 15). Najwięcej takich osób było na kierunku matematyka (30% studentów pobierających stypendium), natomiast najmniej na kierunku chemia (10%) (wykres 16).

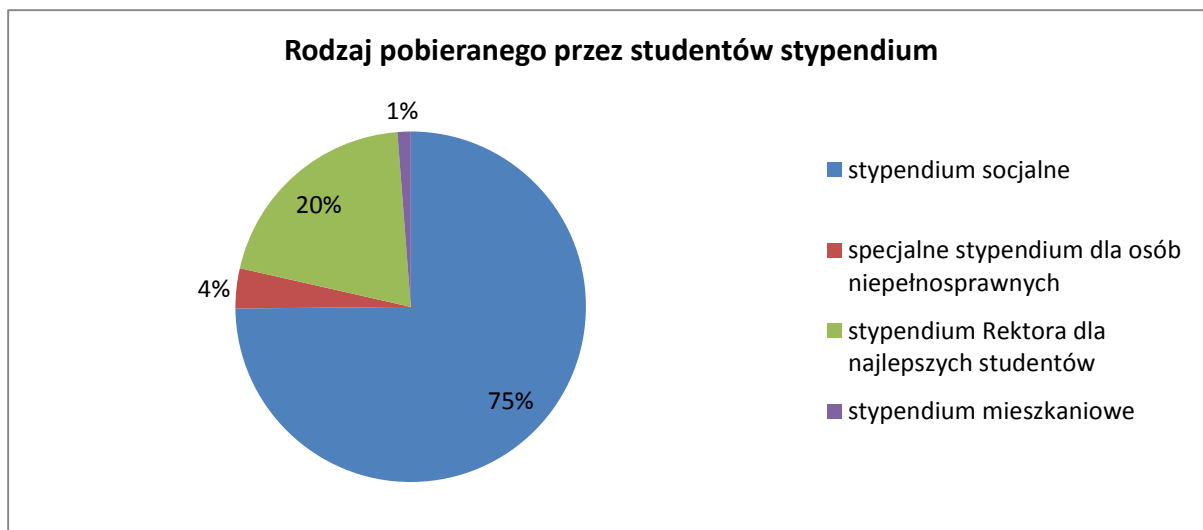
Wykres 15. Czy w czasie studiów w PWSZ pobierasz stypendium?

Wykres 16. Procentowy udział studentów poszczególnych kierunków wśród studentów pobierających stypendium.

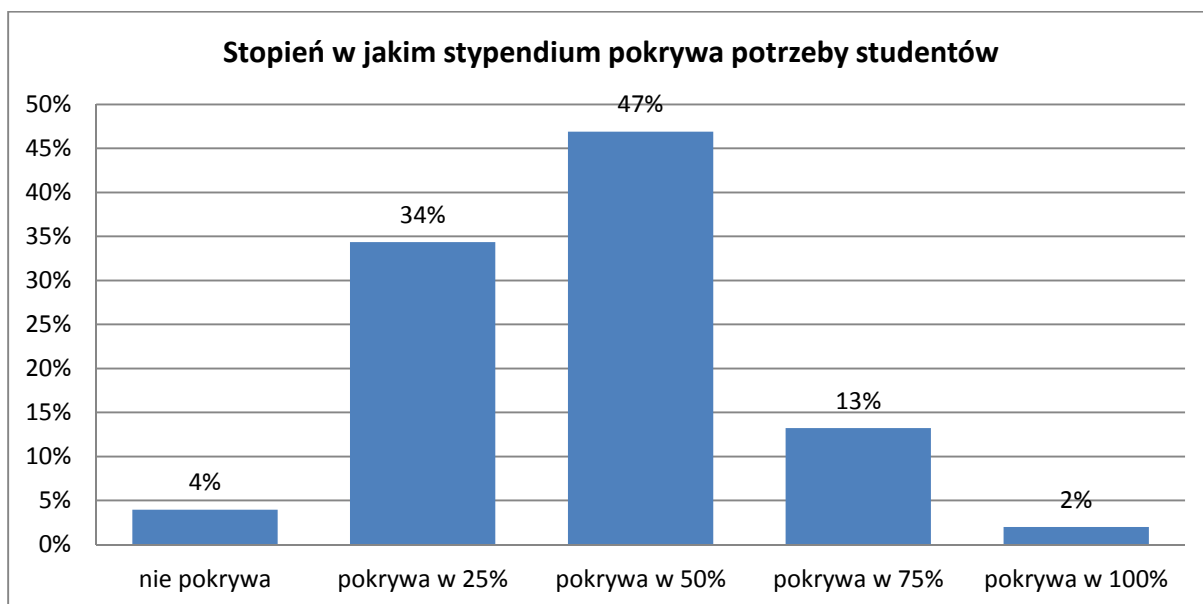
Na kolejne trzy pytania odpowiedzi udzielały tylko osoby, które pobierają stypendium.

W pierwszym z nich ankietowani określili rodzaj pobieranego stypendium. 75% badanych pobiera stypendium socjalne, 20% otrzymuje stypendium rektora dla najlepszych studentów, 4% ankietowanych otrzymuje specjalne stypendium dla osób niepełnosprawnych, a 1% stypendium mieszkaniowe (wykres 17).

Wykres 17. Rodzaj stypendium.

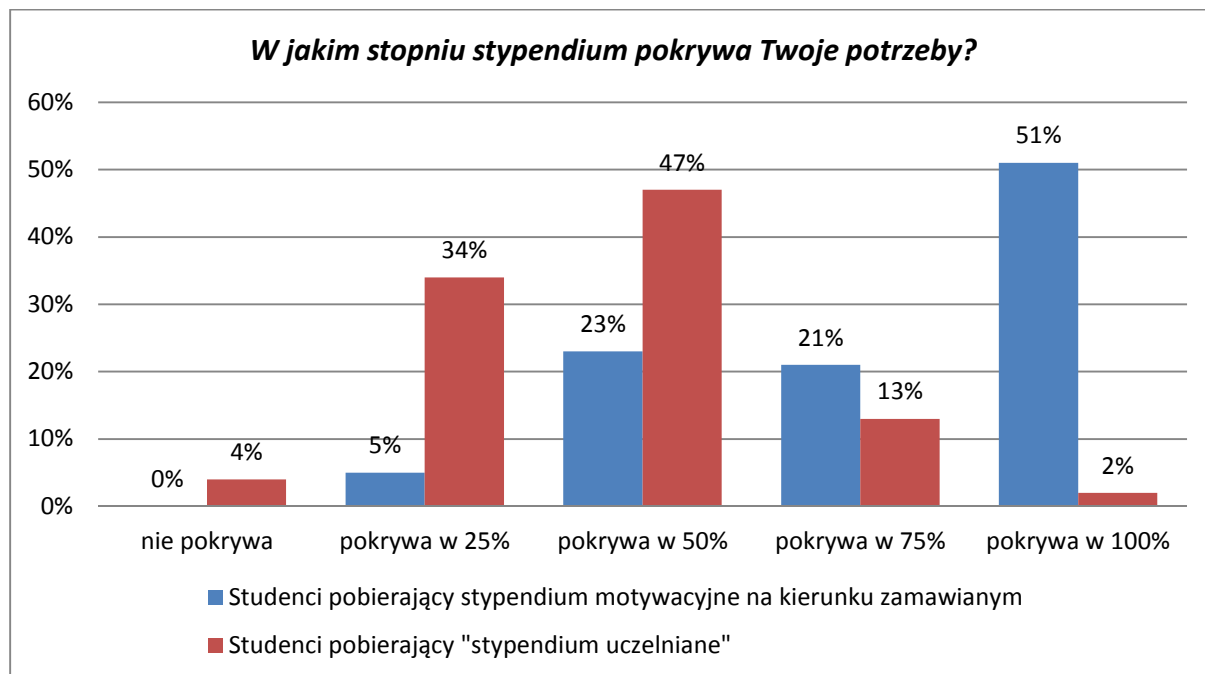
W kolejnym pytaniu ankietowani oceniali w jakim stopniu pobierane stypendium pokrywa ich potrzeby. I tak, 47% osób otrzymujących stypendium wskazało, że stypendium pokrywa ich potrzeby w 50%, 34% ankietowanych wybrało odpowiedź „pokrywa w 25%”, 13% badanych uważa, iż stypendium pokrywa ich potrzeby w 75%, natomiast 2% ankietowanych wskazało odpowiedź „pokrywa w 100%”. 4% ankietowanych wskazuje, iż otrzymywane stypendium nie pokrywa ich potrzeb (wykres 18).

Wykres 18. Stopień w jakim stypendium pokrywa potrzeby studentów.

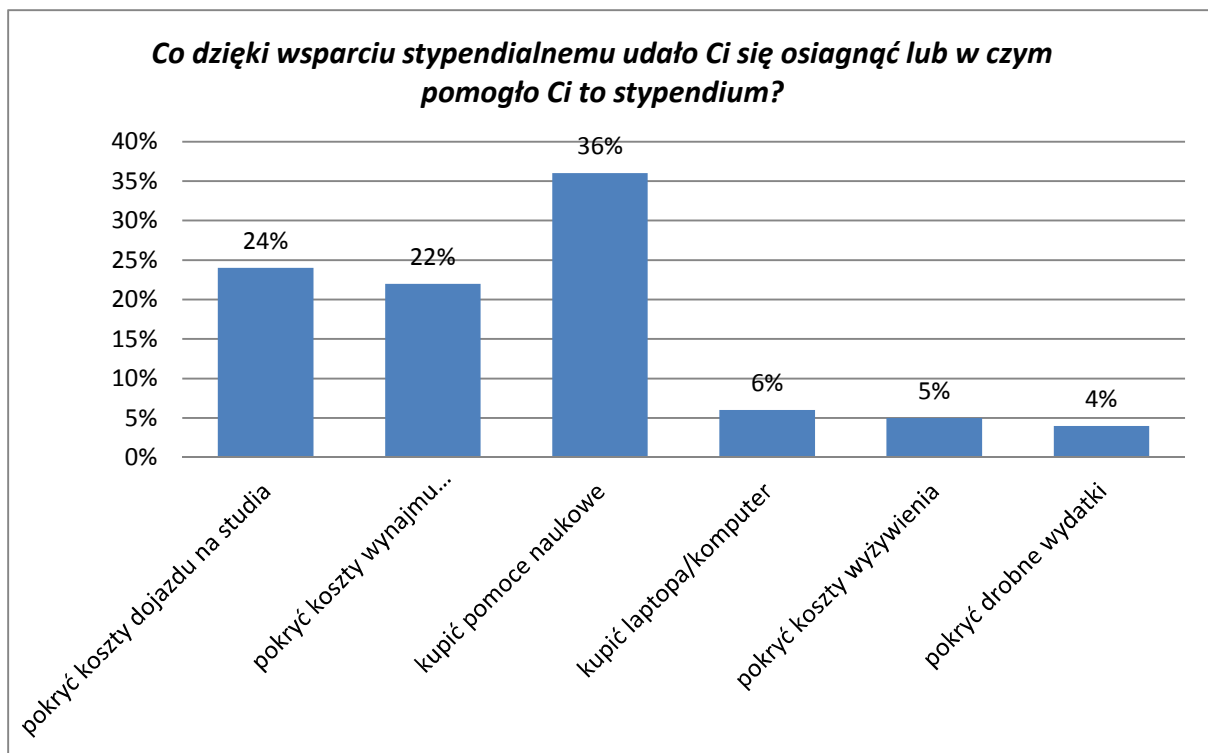
Warto zwrócić uwagę, że na identyczne pytanie odpowiadali studenci z pierwszej grupy. Z zestawienia odpowiedzi wynika, że stypendium motywacyjne na kierunku zamawianym stanowi większe wsparcie dla badanych niż pozostałe stypendia

wypłacane w uczelni (stypendium socjalne, stypendium rektora dla najlepszych studentów, specjalne stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium mieszkaniowe) zwane w dalszej części niniejszego opracowania „stypendiami uczelnianymi” (wykres 19).

Wykres 19. W jakim stopniu stypendium pokrywa Twoje potrzeby?

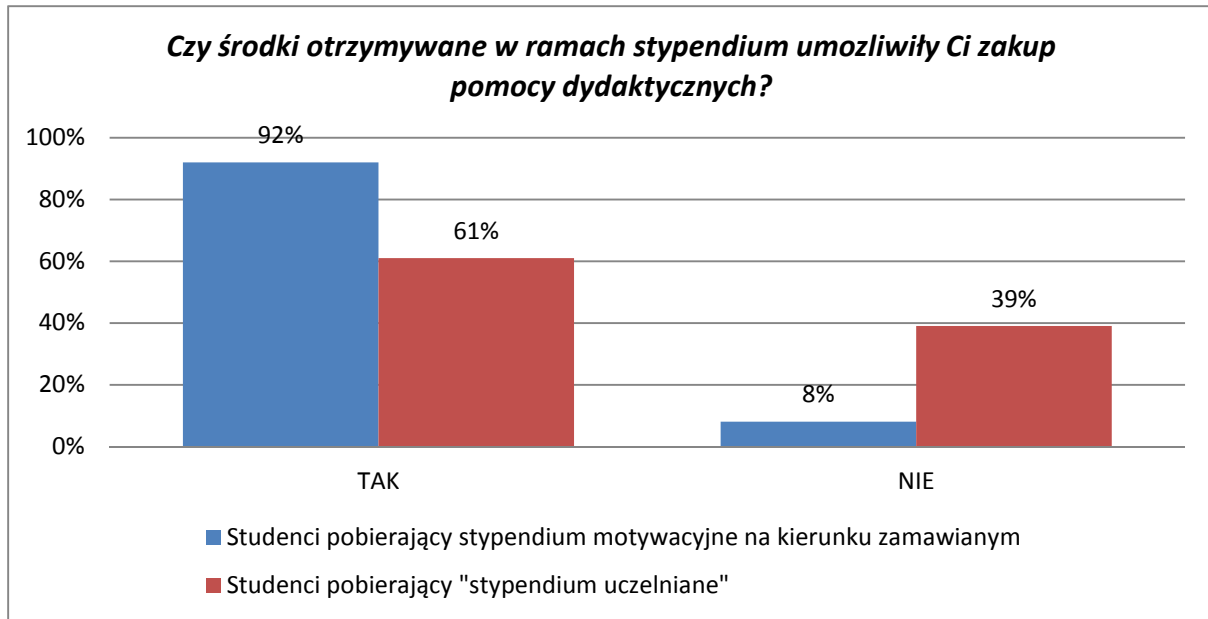
Kolejne pytanie było pytaniem otwartym i brzmiało „Co, dzięki wsparciu stypendialnemu, udało Ci się osiągnąć lub w czym pomogło Ci stypendium?”. Odpowiedzi kształtowały się następująco: pokrycie kosztów dojazdu na studia (24%), kosztów wynajmu mieszkania (22%), zakup pomocy naukowych (36%), zakup komputera/laptopa (6%), pokrycie kosztów żywienia (5%) oraz drobne wydatki (4%) (wykres 20).

Wykres 20. Co, dzięki wsparciu stypendialnemu udało Ci się osiągnąć lub w czym pomogło Ci to stypendium?

Na pytanie „Czy środki otrzymane w ramach stypendium umożliwiły Ci zakup pomocy dydaktycznych niezbędnych do zdobywania wiedzy i rozwoju zainteresowań?”, 61% ankietowanych wybrało odpowiedź „tak”.

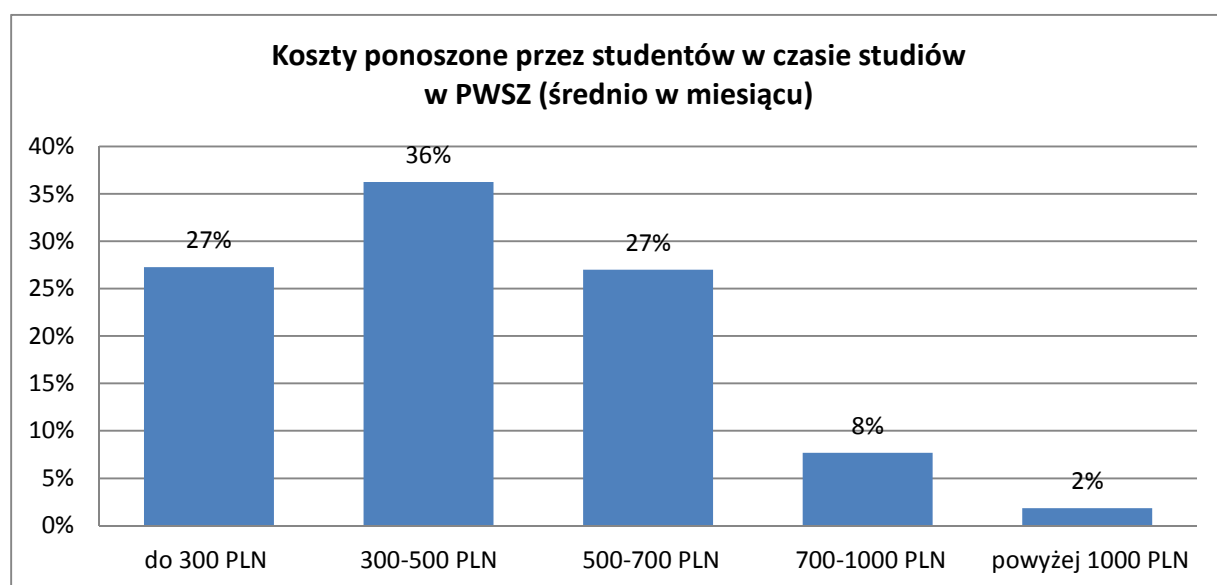
Warto przypomnieć, że na to samo pytanie zadane studentom z pierwszej grupy (tj. studenci kierunków zamawianych) pozytywnie odpowiedziało 92% badanych.

Wykres 21. Czy środki otrzymywane w ramach stypendium umożliwiły Ci zakup pomocy dydaktycznych?

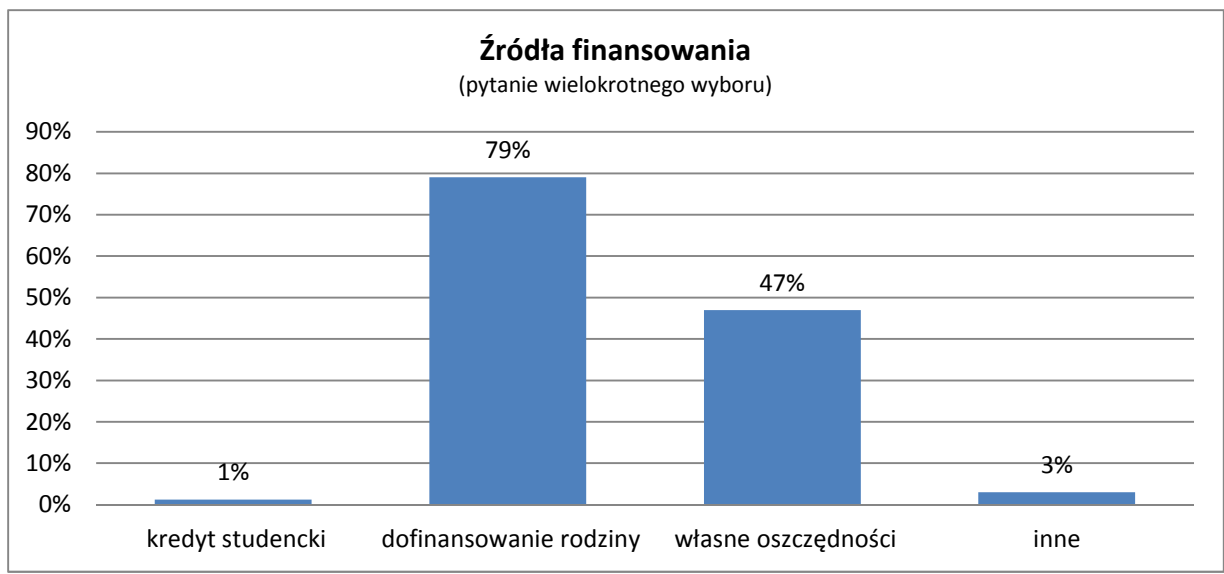
Kolejna grupa pytań skierowana była do studentów, którzy nie otrzymują stypendium.

W odpowiedzi na pytanie o średnie koszty miesięczne ponoszone w czasie studiów w PWSZ 36% ankietowanych wskazało koszty w przedziale „300 - 500 PLN”, koszty „do 300 PLN” i „500 - 700 PLN” zaznaczyło 27% badanych, dla 8% średnie koszty wynoszą „700 - 1000 PLN”, a dla 2% przekraczają 1000 PLN (wykres 22).

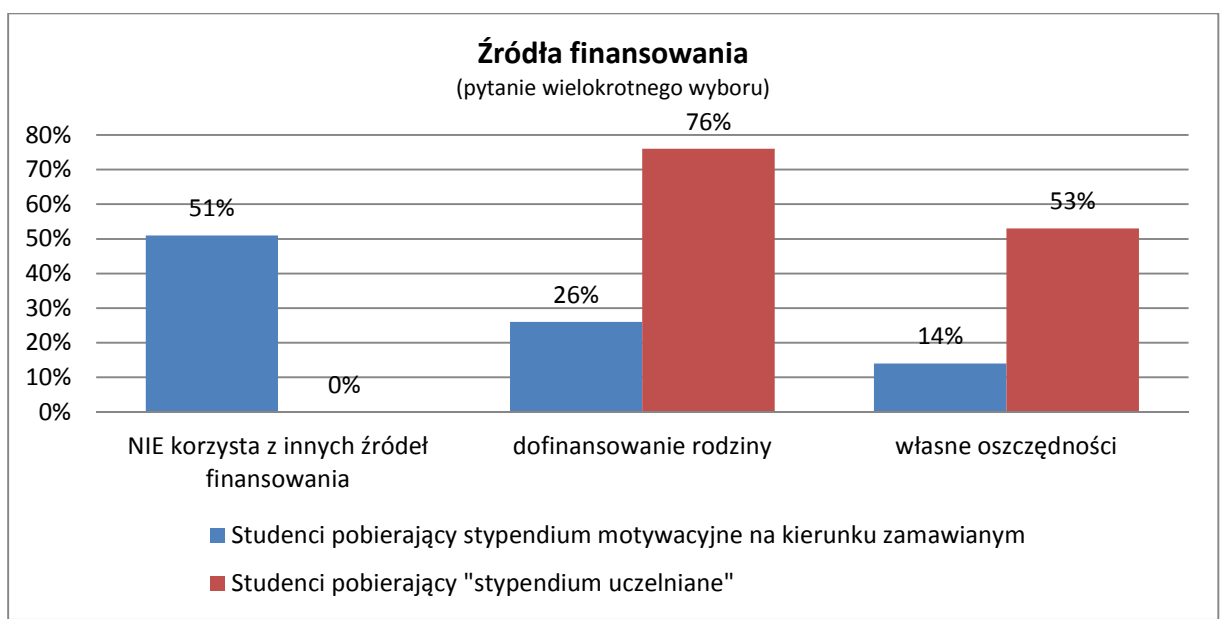
Wykres 22. Koszty studiowania.

Kolejne pytanie (wielokrotnego wyboru) dotyczyło źródeł finansowania ankietowanych. 79% ankietowanych otrzymuje dofinansowanie od rodziny, 47% korzysta ze swoich własnych oszczędności (w tym stypendium, renta rodzinna, praca – stała/dorywcza/wakacyjna/własna działalność gospodarcza). Badani wskazywali również odpowiedzi takie jak: kredyt studencki (1%) i inne (3%) (wykres 23).

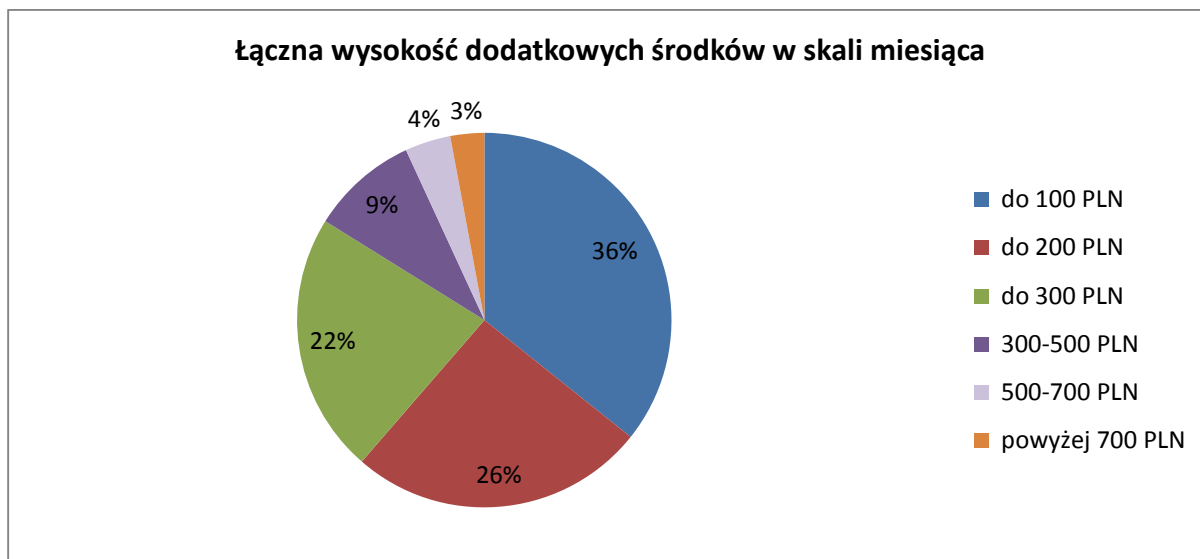
Wykres 23. Źródła finansowania.

Analizując odpowiedzi na pytanie dotyczące źródeł finansowania udzielone przez osoby pobierające stypendium motywacyjne na kierunku zamawianym i osoby pobierające „stypendium uczelniane” wynika, że stypendium motywacyjne na kierunku zamawianym stanowi większe wsparcie. 51% ankietowanych pobierających stypendium motywacyjne nie korzysta z innych źródeł finansowania, natomiast w drugiej grupie badanych nikt nie udzielił takiej odpowiedzi. Studenci ci głównie korzystają z dofinansowania rodziny (76%) i własnych oszczędności (53%) (wykres 24).

Wykres 24. Źródła finansowania.

Ostatnie pytanie dotyczyło wysokości dodatkowych środków otrzymywanych przez studentów (w skali miesiąca). 36% badanych otrzymuje dofinansowanie w wysokości do 100 zł, 26% ankietowanych otrzymuje dodatkowo od 100 do 200 zł, 22% ankietowanych wskazało przedział: 200-300 zł, 9% badanych zaznaczyło kwotowy od 300 do 500zł, 4% studentów wybrało odpowiedź „500-700 zł”, natomiast 3% badanych zaznaczyło odpowiedź „powyżej 700 zł” (wykres 25).

Wykres 25. Łączna wysokość dodatkowych środków.

Podsumowanie

Celem przeprowadzenia niniejszej ankiety było zbadanie na ile stypendium motywacyjne przyznawane studentom kierunków zamawianych (realizowanych w ramach poddziałania 4.1.2 POKL) stanowi formę finansowego wsparcia i motywacji dla studentów wyróżniających się dobrymi wynikami w nauce.

Dane procentowe przedstawione na wykresach nr 19, 21, 24 pokazują, że stypendium motywacyjne stanowi istotną formę wsparcia dla studentów kierunków zamawianych. Studenci otrzymujący stypendium motywacyjne stają się niezależni finansowo, są lepiej zaopatrzeni w pomoce dydaktyczne i bardziej zmotywowani do dalszej nauki.

Jak wskazują wyniki ankiet ww. stypendium jest czynnikiem zachęcającym do podjęcia studiów na kierunkach technicznych i matematyczno-przyrodniczych (dla 51% studentów kierunków zamawianych możliwość uzyskania stypendium była jednym z powodów podjęcia kształcenia na kierunkach dofinansowanych).

Podsumowując, stypendium przyznawane najlepszym studentom kierunków zamawianych jest czynnikiem, który w znacznym stopniu uatrakcyjnia ofertę kierunków zamawianych i jest motywacją do osiągania wysokich wyników w nauce na kierunkach matematyczno-przyrodniczych i inżynierskich.